

**VISOKA ŠKOLA ZA MENADŽMENT
U TURIZMU I INFORMATICI
U VIROVITICI**

ANALIZA ZAPOŠLJIVOSTI PRVOSTUPNIKA I STRUČNIH SPECIJALISTA

**VISOKE ŠKOLE ZA
MENADŽMENT U TURIZMU I INFORMATICI U VIROVITICI**

Siječanj, 2019.

1. UVOD

Dva su osnovna načina prikupljanja podataka o nezaposlenima. Prvi se odnosi na evidenciju nezaposlenih prijavljenih na zavodu za zapošljavanje, a drugi na anketiranje uzorka radna snage.

Zavod za zapošljavanje posjeduje evidenciju nezaposlenih čiji su osnovni nedostatci:

- svaka promjena kriterija za ostvarivanje naknade mijenja i broj registriranih osoba;
- neke osobe se javljaju samo zbog naknade, a da zapravo i ne traže posao;
- druge osobe zadovoljavaju kriterije nezaposlenosti, ali same traže posao;
- naziv obrazovne ustanove i godina završetka studija prilikom prijave na evidenciju nisu obavezni.

Anketa uzorka radne snage jedini je zadovoljavajući način prikupljanja podataka o nezaposlenosti u skladu s međunarodnim standardima *International Labour Organisation (ILO)*. Agencija za znanost i visoko obrazovanje u RH prikuplja podatke o studentima po završetku studija, kako bi što uspješnije provela anketu o zapošljivosti ove populacije. Podatke o završenim studentima agenciji dostavlja i Visoka škola Virovitica, ali rezultati ovih anketa skupno se obrađuju, tako da se ne vide podatci za pojedinu instituciju. Isto tako zbog obima istraživanja potrebno je i po nekoliko godina dok se podatci obrade i prezentiraju.

Dodatna otežavajuća okolnost istraživanja zapošljivosti ove populacije (prvostupnika i stručnih specijalista), bez obzira kojom se metodom koristili, je njena izražena pokretljivost: geografska, akademska, unutar životnog ciklusa i druge.

Nedostatci anketnog prikupljanja podataka o nezaposlenosti su statistički problem uzorka, vjerodostojnost odgovora ispitanika i situacijske varijable. Uvažavajući prednosti i ograničenja prethodno navedenog, analiza zapošljivosti prvostupnika i specijalista Visoke škole Virovitica provedena je metodom ankete. Anketa je provedena na slučajnom uzorku 30% prvostupnika i 30% stručnih specijalista¹ za svaku akademsku godinu od 2013./2014. do 2016./2017. Ova praksa da se za uzorak uzima zadnjih pet akademskih godina, izuzev zadnje akademske godine 2017./2018.² korištena je i u prethodnim istraživanjima.

Anketa je provedena tijekom mjeseca studenog 2018. godine anketnim upitnikom dostavljenim e-mailom. Anketni upitnik se razlikuje od prethodnog iz 2017. godine, po tome da je u pitanju o obliku vlasništva trgovačkog društva u kom se studenti zaposleni podnuđena opcija – vlastita tvrtka, samozapošljavanje. Od ukupno 147 ispitanika, anketu je ispunilo njih 48 ili 32%. Anketu iz 2016. godine popunilo je 57% ispitanika, a anketu iz 2017. 45% ispitanika, i u tom smislu treba ukazati na smanjenje odaziva na anketu.

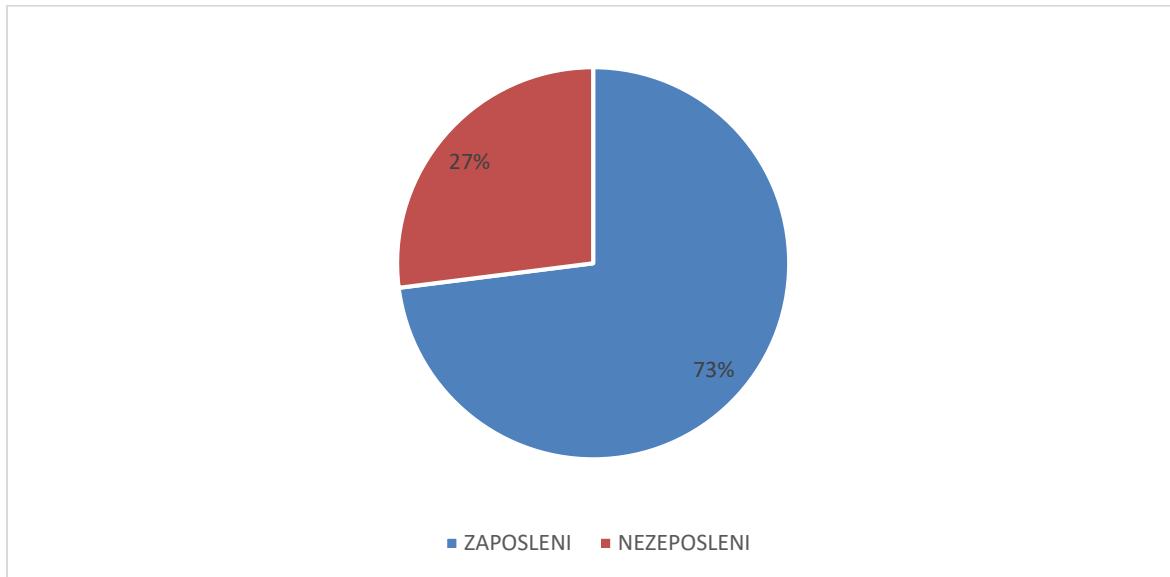
Anketu je provela Nikolina Pleša Puljić, mag.oec., a podatke je obradio i prezentirao mr. sc. Neven Garača, v. pred. Rezultati ankete daju se u nastavku.

¹ U narednim anketama potrebno je posebno pratiti zapošljivost prvostupnika, a posebno stručnih specijalista.

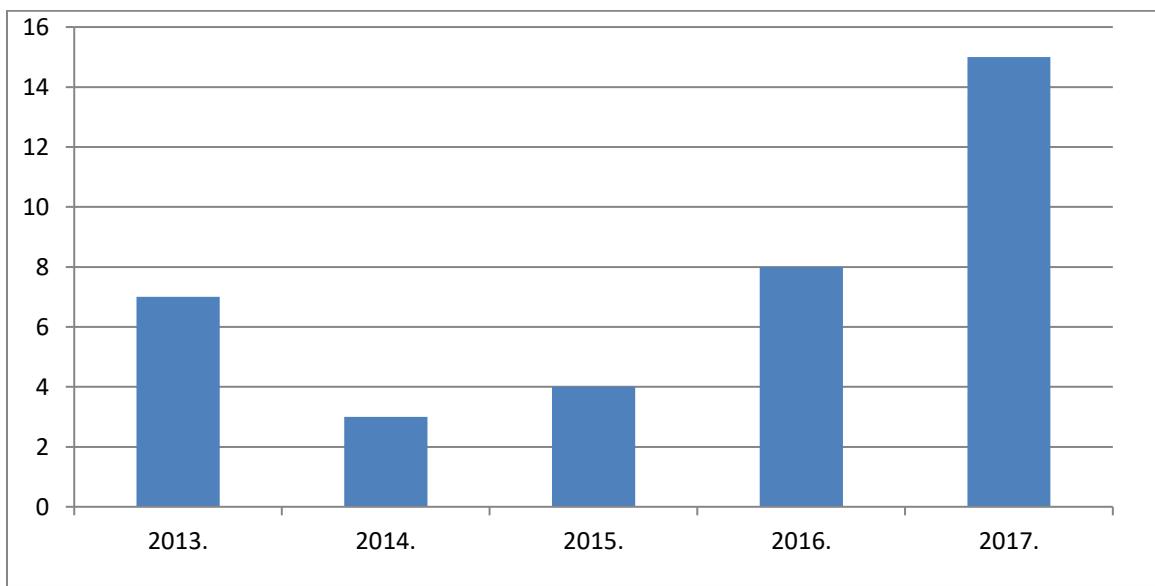
² Studenti ove akademske godine stekli su status prvostupnika u 9. mjesecu 2018. dva mjeseca prije provođenja ankete.

REZULTATI ANKETE U 2018. GODINI

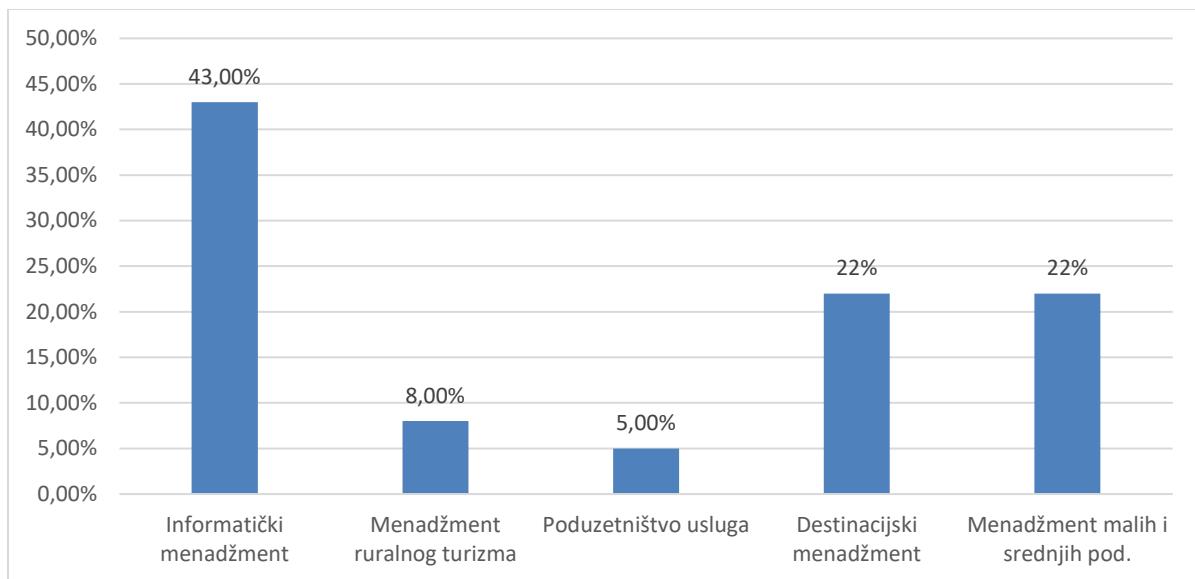
Grafički prikaz 1. Zaposleni nakon završetka studija na Visokoj školi Virovitica

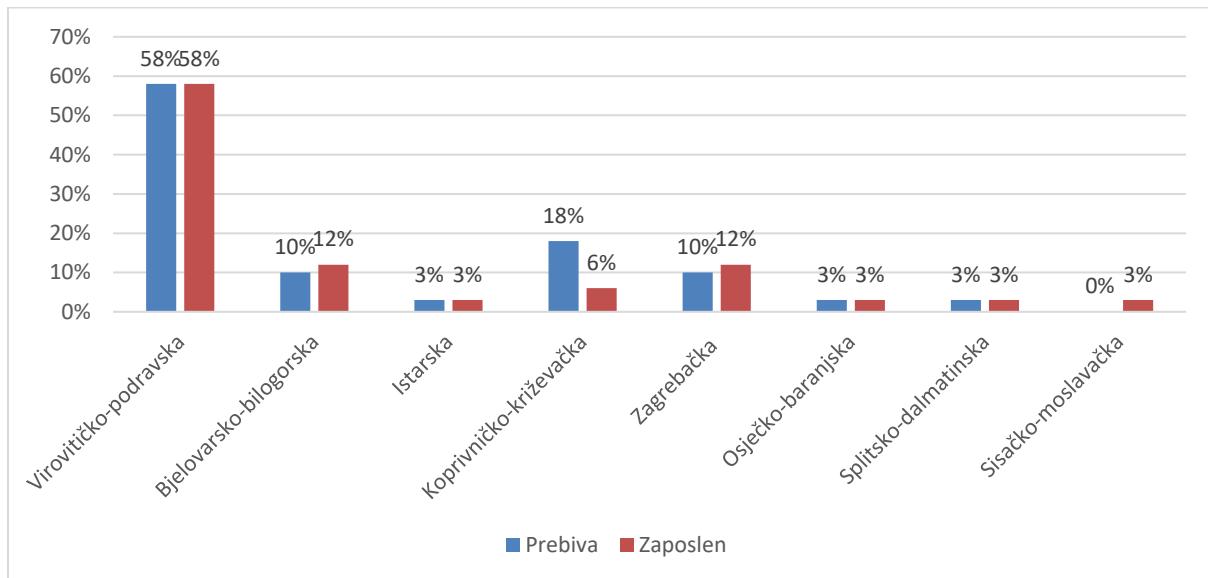
Grafički prikaz: 2. Godina završetka studija na Visokoj školi Virovitica.

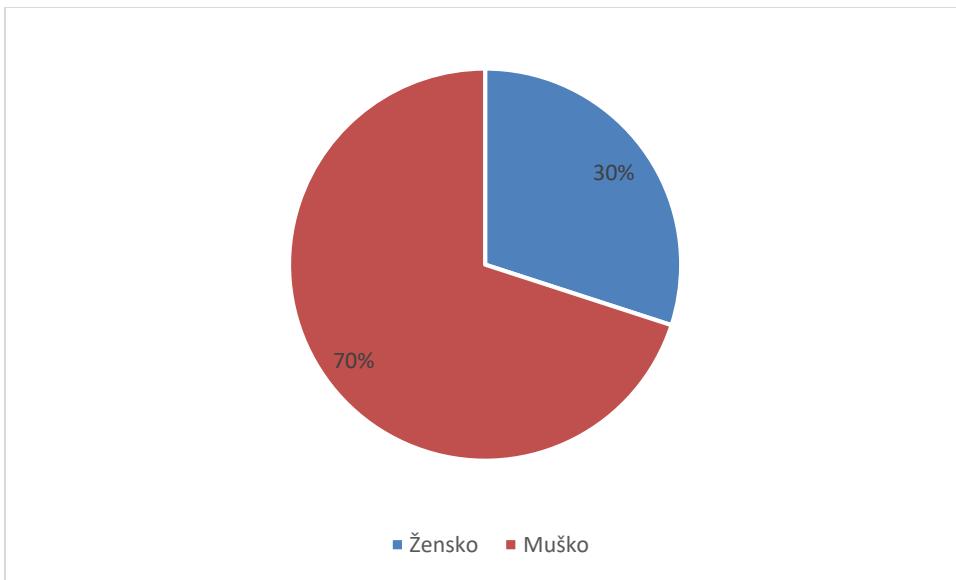
Grafički prikaz: 3. Studijski smjer završen na Visokoj školi Virovitica.

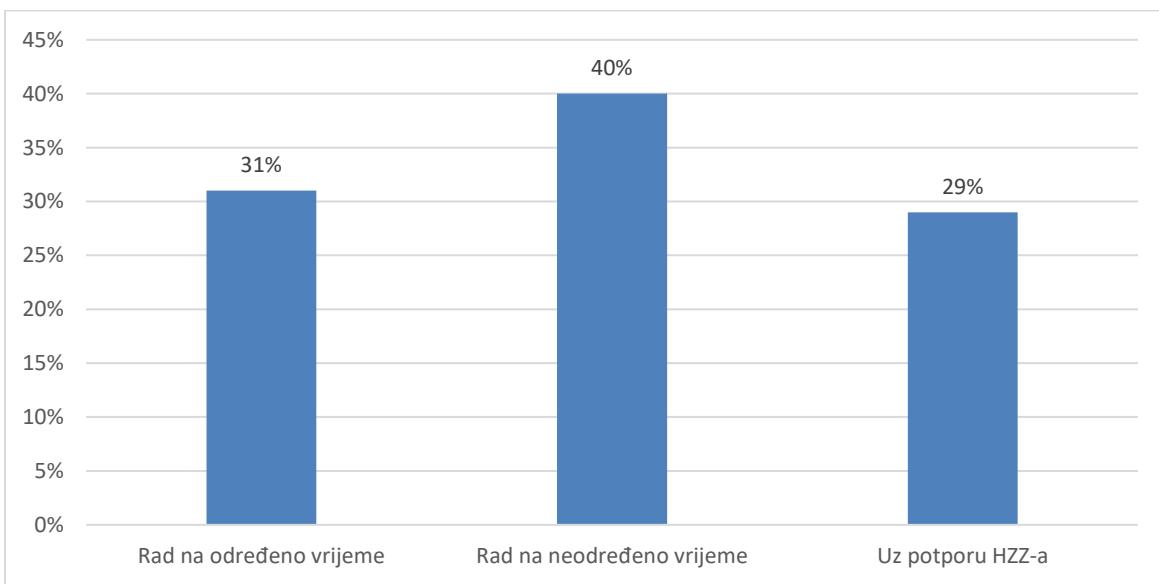
Grafički prikaz: 4. Županija prebivališta i županija zaposlenja

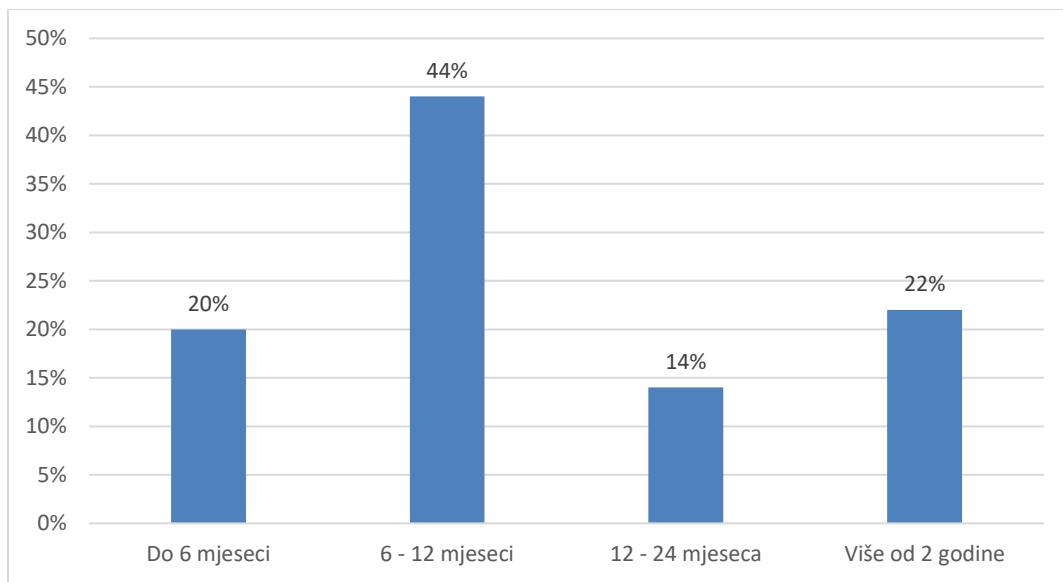
Grafički prikaz: 5. Spol zaposlenih ispitanika.

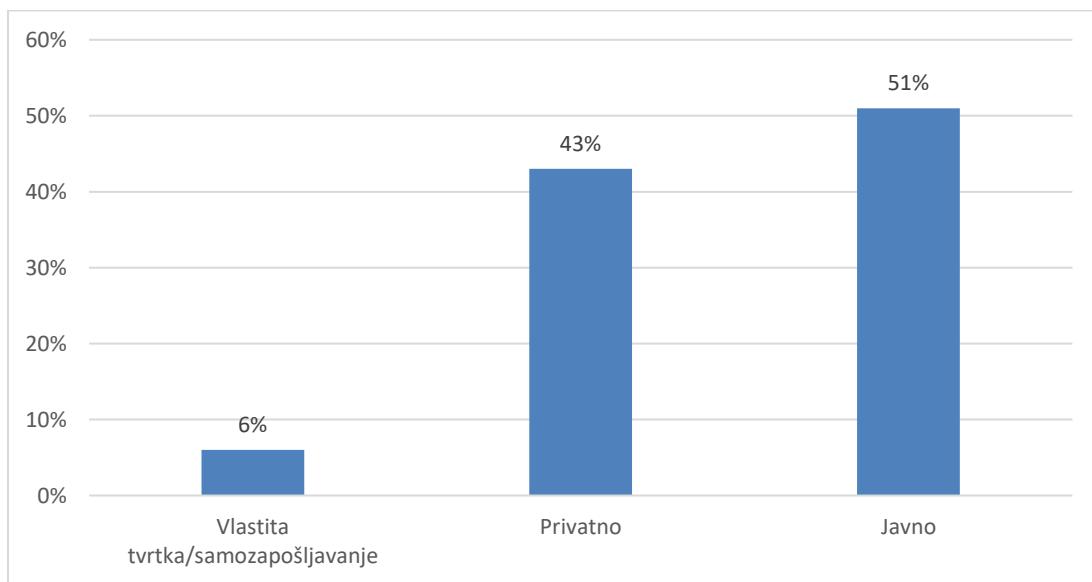
Grafički prikaz: 6. Status radnog odnosa zaposlenih.

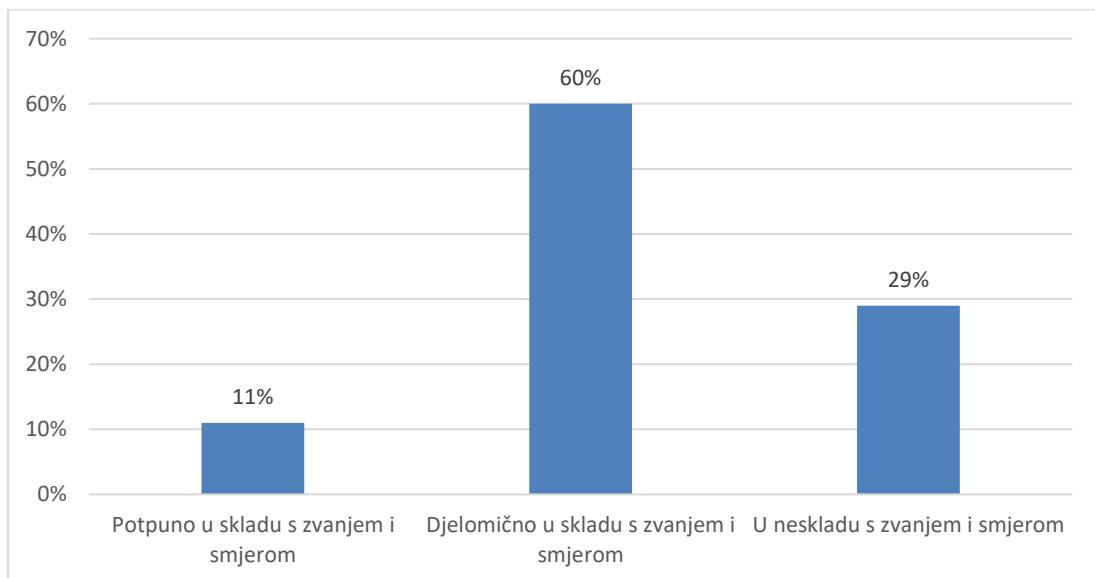
Grafički prikaz: 7. Duljina radnog staža koji su zaposlenici stekli.

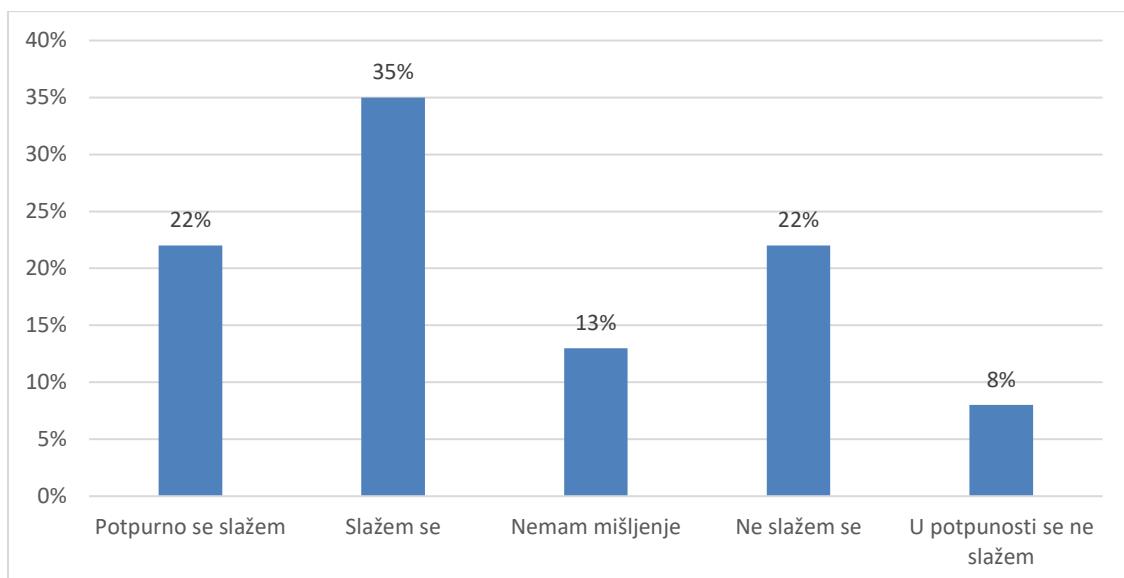
Grafički prikaz: 8. Oblik vlasništva trgovačkog društva zaposlenih.

Grafički prikaz: 9. Sukladnost poslova zaposlenih sa stečenim kompetencijama stručnog prvostupnika.

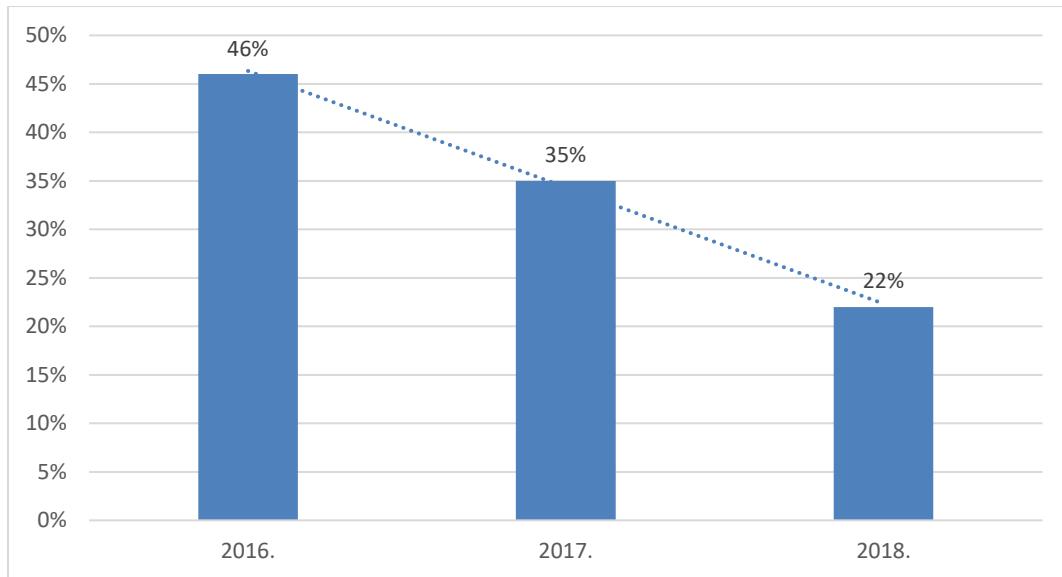

Grafički prikaz: 10. Znanja i vještine stečene na visokoj školi Virovitica pomogle su mi pri zapošljavanju.

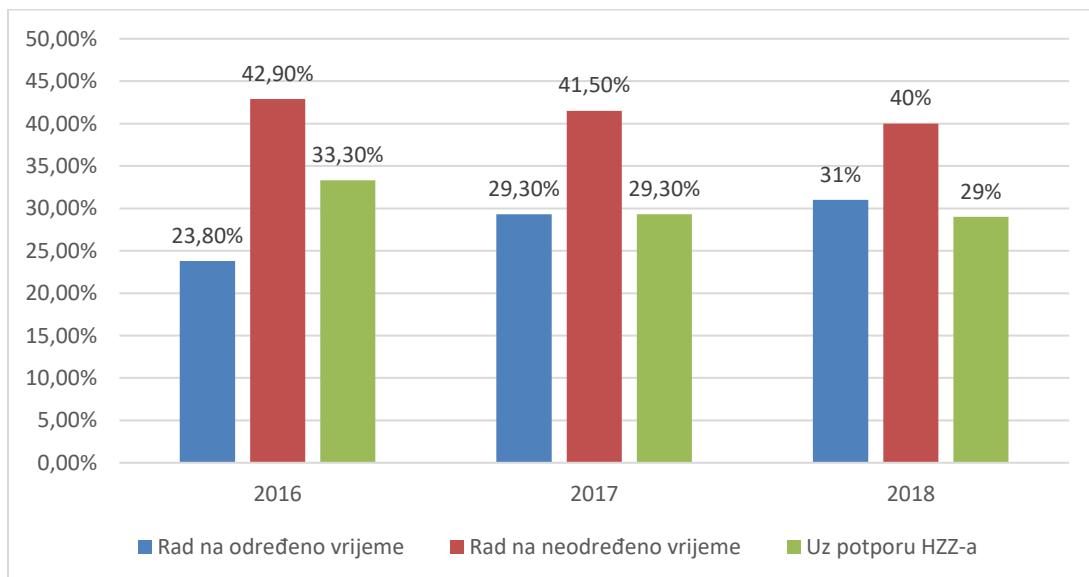

USPOREDBA PODATAKA IZ 2016., 2017. i 2018. GODINE

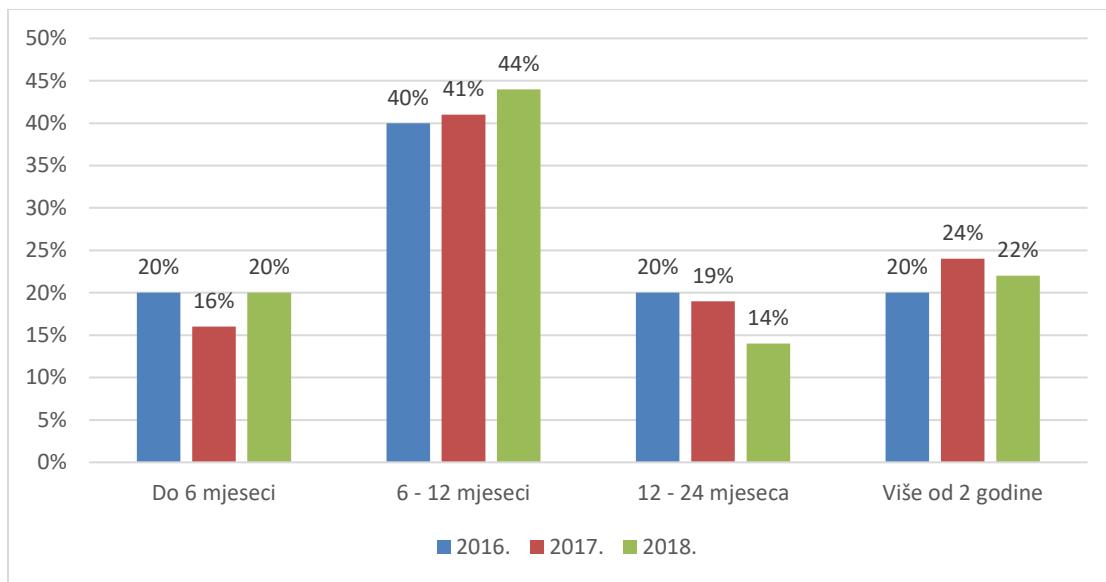
Grafički prikaz: 11. Kretanje stopa nezaposlenosti.

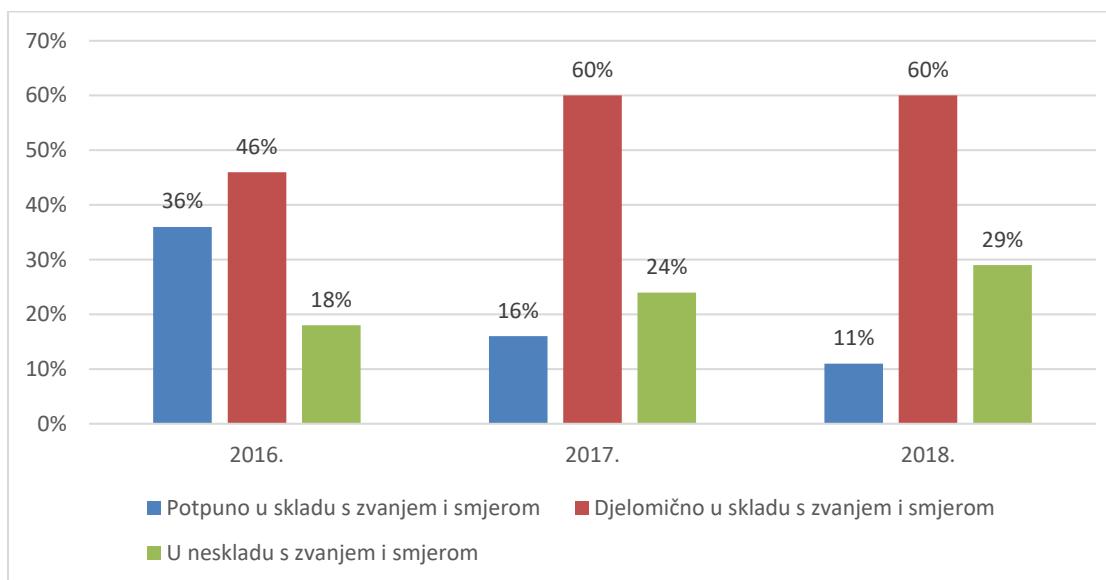
Grafički prikaz: 12. Status radnog odnosa.

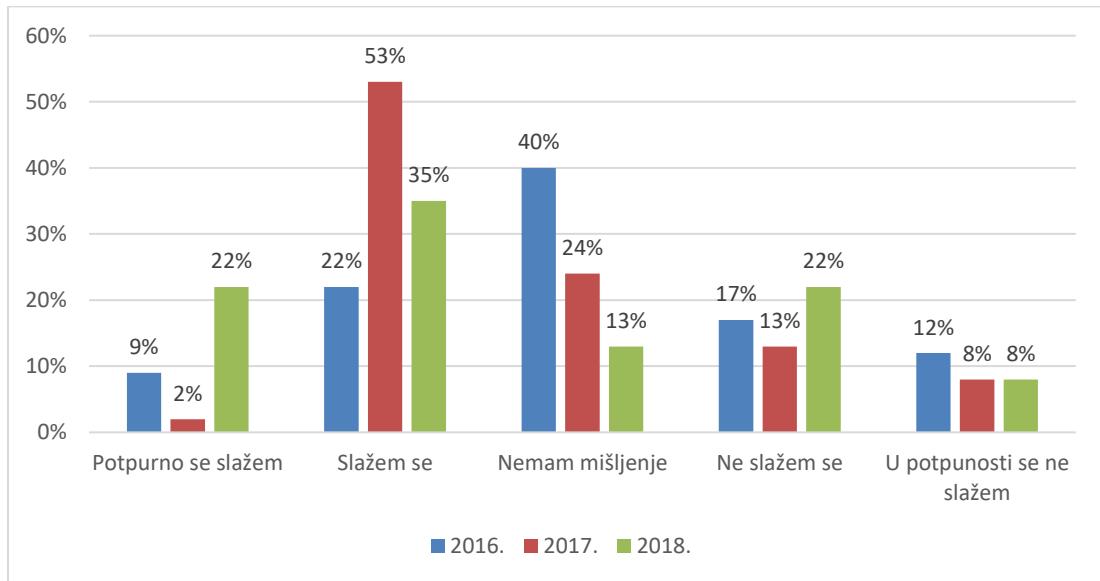
Grafički prikaz: 13. Duljina radnog staža.

Grafički prikaz: 14. Sukladnost poslova sa stečenim kompetencijama

Grafički prikaz: 15. Znanja i vještine stečene na Visokoj školi Virovitica pomogle su mi pri zapošljavanju.

2. RASPRAVA

Anketa ukazuje na stopu nezaposlenosti od 27%. Stopa nezaposlenosti u dosadašnjim istraživanjima korigirala se za procijenjenih 10% studenata koji se nalaze izvan radne snage zbog nastavka školovanja³. Kako su u ovoj anketi obuhvaćeni i studenti koji su završili specijalistički diplomski stručni studij stopa nezaposlenih umanjena je za procijenjenih 5% studenata koji se nalaze izvan radne snage. Obzirom na prethodno ***anketna stopa nezaposlenosti pristupnika i stručnih specijalista procjenjuje se na 22%***.

Ako se usporede povijesni podatci, tada je ***uočljiv pozitivan pomak porasta zaposlenosti, odnosno smanjenje stope nezaposlenosti za 13% u odnosu na prethodnu godinu*** (grafički prikaz 11). Smanjivanje stope nezaposlenosti posljedica je pozitivnih stopa rasta BDP-a u promatranom razdoblju, kao i velikog broja zapošljavanja radne snage unutar EU, odnosno iseljavanja iz RH. Posljedica ovog sociološkog i demografskog trenda je i povijesno najniža stopa nezaposlenosti u RH u 2018. od **8,50%**.

Iako su demografski trendovi 2017. (migracija radne snage unutar EU) koji su se nastavili i u 2018. utjecali na ovako nisku povijesnu stopu nezaposlenosti, valja primjetiti kako se stopa nezaposlenosti završenih studenata Visoke škole Virovitica smanjuje tijekom cijelog promatranog razdoblja i kako završeni studenti Visoke škole Virovitica nisu „punili bazen“ nezaposlenosti uprkos visokim stopama nezaposlenosti u županijama iz kojih dolaze (grafički prikaz 11).

Obzirom da su u ovoj anketi po prvi put uz prvostupnike sudjelovali i stručni specijalisti Visoke škole Virovitica, u budućim istraživanjima potrebno je zapošljivost ovih dviju kategorija pratiti zasebno.

U pogledu statusa radnog odnosa zaposlenih u 2018. godini (grafički prikaz 6.) dominira neodređeno vrijeme s 40% dok je na određeno vrijeme i uz potporu HZZ-a postotak podjednak oko 30%. Ovo je nastavak trendova iz prethodnih godina gdje su podatci o statusu radnog odnosa vrlo slični (grafički prikaz 12.). Ovdje treba primjetiti kako je svih promatralih godina trećina zaposlenih zaposlena uz potporu HZZ-a. Ako se uzme u obzir tendencija fleksibilizacije radne snage koje se prije svega očituju u povećanom udjelu radnih odnosa na određeno vrijeme ovo se može smatrati dobrim trendom jer se radi o mladim ljudima koji tek ulaze na tržište rada i uobičajeno je da karijeru započinju ugovorima na određeno vrijeme ili uz potporu HZZ-a.

Promatrajući duljinu radnog staža u 2018. godini (grafički prikaz 7.) vidljivo je da je najzastupljenija duljina radnog staža od 6-12 mjeseci i više od 2 godine. Usporedba s prethodnim godinama (grafički prikaz 13.) pokazuje smanjenje radnog staža od 12-24 mjeseca, dok duljina radnog staža 6-12 mjeseci raste, dok bitnijih promjena u duljini radnog staža do 6 mjeseci i više od 2 godine nema.

Po pitanju vlasništva trgovačkog društva u kom su zaposleni provostupnici i stručni specijalisti tijekom 2018. godine odnos privatno/javno je 49%/51%. Valja primjetiti da 6% ispitanika (u apsolutnom iznosu 3) ima vlastitu tvrtku. Ove je pokazatelje u narednim istraživanjima potrebno dodatno pratiti.

³ Na Visokoj školi Virovitica na specijalističkom diplomskom stručnom studiju Menadžmenta studij je nastavilo 60 studenata. Broj studenata koji su nastavili studij na drugim visokoškolskim ustanovama nije uključen u ovu raspravu.

Sukladnost poslova na kojima su zaposleni prvostupnici i stučni specijalisti sa stečenim kompetencijama tijekom 2018. godine (grafički prikaz 9.) ukazuje da su kod najvećeg broja ispitanika poslovi djelomično sukladni sa stečenim kompetencijama (60%). Uspoređujući s povijesnim podatcima (grafički prikaz 14.) vidljivo je da se djelomična sukladnost poslova nije mijenjala tijekom tri godine i da ima dominantan udio. Ipak, potpuna sukladnost poslova sa stečenim kompetencijama se smanjuje, a raste nesukladnost poslova sa stečenim kompetencijama. Promatrajući status radnog odnosa, dužinu radnog staža i sukladnost poslova sa stečenim kompetencijama, kao moguće varijable kvalitete posla, može se zaključiti da oni prvostupnici i stučni specijalisti koji su se zaposlili ipak imaju relativno kvalitetan posao.

Percepcija ispitanika koliko su im znanja i vještine stečene na Visokoj školi Virovitica pomogle pri zapošljavanju u 2018. godini (grafički prikaz 10.) pokazuje da se gotovo dvije trećine ispitanika (57%) potpuno slaže ili samo slaže da su im znanja i vještine pomogle pri zapošljavanju, dok 30% njih se s tim ne slaže ili u potpunosti ne slaže. Promatrajući usporedne podatke (grafički prikaz 15.) vidljivo je da odgovori na pitanje „u potpunosti se slažem“ pokazuju uzlazni trend, dok odgovori na pitanja „u potpunosti se ne slažem“ pokazuju silazni trend.

KLASA: 101-01/19-01/01

URBROJ: 2189-74-19-01

U Virovitici, 14. siječnja 2019.

**Prodekana za razvoj
mr.sc. Neven Garača, v.pred**